

SFÂNTUL IOAN SCĂRARUL

SCARA

Acum din nou tălmăcită în românește

și tipărită cu binecuvântarea

Înaltpreasfințitului Părinte

IRINEU

Arhiepiscop al Alba-Iuliei

Ediția a II-a revăzută

Ediția
REÎNTREGIREA

Alba-Iulia, 2018

CUPRINS

Notă asupra ediției.....	5
Introducere.....	9
Urcușul Dumnezeieștii Scări.....	54
Înainte-privire a Sfintei Scări.....	57
Viața în scurt a Fericitului Ioan.....	59
Despre Cuviosul Ioan, Igumenul Muntelui Sinai.....	67
Epistolie a Avvei Ioan, Igumenul Raíthului.....	70
Epistolia de răspuns.....	71
Cuvântul 1, Despre lepădarea de viața cea deșartă.....	75
Cuvântul 2, Despre neîmpătımire.....	88
Cuvântul 3, Despre înstreinare	93
Cuvântul 4, Despre fericita și purea-pomenita ascultare.....	102
Cuvântul 5, Despre pocăința cea cu deadinsul.....	152
Cuvântul 6, Despre pomenirea morții.....	170
Cuvântul 7, Despre plânsul cel de bucurie făcător.....	176
Cuvântul 8, Despre nemânier și blândețe.....	192
Cuvântul 9, Despre pomenirea de rău.....	201
Cuvântul 10, Despre clevetire.....	204
Cuvântul 11, Despre multa-cuvântare și tăcere.....	208
Cuvântul 12, Despre minciună.....	211
Cuvântul 13, Despre negrijanie.....	214
Cuvântul 14, Despre preavestitul și vicleanul stăpân pânțece.....	218
Cuvântul 15, Despre nestricăcioasa curăție și întreagă-cugetare.....	227
Cuvântul 16, Despre iubirea de arginți și despre neagonisire.....	254
Cuvântul 17, Despre nesimțire.....	259

Cuvântul 18, Despre somn, rugăciune și cântarea de psalmi.....	263
Cuvântul 19 Despre privegherea trupului	266
Cuvântul 20, Despre temerea cea fără de bărbăție.....	270
Cuvântul 21, Despre slava deșartă cea în multe chipuri.....	273
Cuvântul 22, Despre mândria cea fără de cap.....	285
Cuvântul 23, Despre negrăitele gânduri ale hulei.....	294
Cuvântul 24, Despre blândețe, simplitate și nerăutate.....	298
Cuvântul 25, Despre preaînalta smerită-cugetare.....	304
Cuvântul 26/1, Despre dreapta-socotință a gândurilor.....	322
Cuvântul 26/2, Despre dreapta-socotință bine-deslușită.....	352
Cuvântul 26/3, Cuprindere în scurt.....	370
Cuvântul 27/1, Despre sfințita liniștire a trupului și a sufletului.....	379
Cuvântul 27/2, Despre felurile liniștirilor.....	385
Cuvântul 28, Despre sfințita și fericita rugăciune.....	400
Cuvântul 29, Despre nepătimire.....	413
Cuvântul 30, Despre Credință, Nădejde și Dragoste.....	418
Cuvânt către Păstor.....	427

elor ce voiesc a li se scrie numele în Cartea Vieții, cartea de față le arată în chip limpede calea cea mai bună de urmat. Că întru dânsa citind, afla-o-vom fără de rătăcire povățuind pe cei ce o urmează, de toată piatra cea de poticnire nevătămați păzindu-i, și scară de la cele pământești la cele cerești întărită înainte puindu-le, și în vârful ei pe Dumnezeu statornicit arătându-l. Și socotesc cum că această scară este tocmai aceea pe carea Iacov, „împiedecătorul” patimilor (Fac. 27: 36), o a văzut atunci când pe așternutul cel postnicesc se odihnea (Fac. 28: 11-12). Ci să suim și noi cu osârdie și cu credință, rogu-vă, această duhovnicească și la cer alergătoare scară, al căreia începutul este lepădarea de cele pământești, iar sfârșitul, Dumnezeul dragostei.

Tablă amănunțită a cărții

1. Despre lepădarea de viața cea deșartă
2. Despre neîmpătămire
3. Despre înstreinare și despre visurile noilor începători
4. Despre fericita și pururea-pomenita ascultare
5. Despre pocăința cea cu deadinsul și cu adevărat arătată, întru care și viața sfinților osândiți, și despre Temniță
6. Despre pomenirea morții
7. Despre plânsul cel de bucurie făcător
8. Despre nemâniere și blândețe
9. Despre pomenirea de rău
10. Despre clevetire
11. Despre multa-cuvântare și tăcere
12. Despre minciună
13. Despre negrijanie

14. Despre preavestitul și vicleanul stăpân pânțec
15. Despre nesticăcioasa curăție și întregă-cugetare carea întru cei stricăcioși din osteneli și din sudori se agonisește
16. Despre iubirea de arginți, întru carele și despre neagonisire
17. Despre nesimțirea, adică murirea sufletului, și despre moartea minții mai înainte de moartea trupului
18. Despre somn, despre rugăciune și despre cântarea de psalmi cea întru adunare
19. Despre privegherea trupului și cum se cade a o unelti
20. Despre temerea cea fără de bărbăție
21. Despre slava deșartă cea în multe chipuri
22. Despre mândria cea fără de cap
23. Despre negrăitele gânduri ale hulei
24. Despre blândețe, simplime și nerăutate, cele din sârguință câștigate, și nu firești; și despre viclenie
25. Despre preaînalta smerită-cugetare, pierzătoarea patimilor
26. Despre dreapta-socotință a gândurilor, patimilor și vârtuților
27. Despre sfințita liniștire a trupului și a sufletului și despre felurile liniștirilor
28. Despre sfințita și fericita rugăciune, maica vârtuților, și despre starea-înainte întru dânsa cu mintea și cu trupul
29. Despre cerul cel pământesc, adică nepățimirea cea de-Dumnezeu-următoare, și despre desăvârșire, și despre învierea sufletului mai înainte de învierea cea de obște
30. Despre legătura cuvioasei treimi a vârtuților, adică a Credinței, Nădejzii și Dragostei

ÎNAINTE-PRIVIRE A SFINTEI SCĂRI

el ce suire întocmai la număr cu vârsta cea după trup a lui Hristos ne-a teslărit, bine cu adevărat a socotit: căci după chipul anilor Lui celor treizeci, scară a desăvârșirii ne-a alcătuit. Prin carea și noi la plinirea vârstei Domnului ajungând, drepti cu adevărat și necăzuți ne vom afla; dar cel ce la aceasta nu a ajuns, prunc încă este, și întru toată mărturia inimii neprimut se va afla. Însă noi am socotit că trebuincios lucru este ca, după înșiruirea celor treizeci de trepte ale acestei duhovnicești și dumnezeiești scări, să așezăm aici viața preaînțeleptului ei făuritor, ca văzându-i ostenelile, să credem celor scrise de dânsul. Deci și sfințitele epistole – cea a sfântului părinte ce a poruncit, și a celui ce a ascultat – înaintea scrierii sale puindu-le, începe-vom cuvintele ce întru dânsa se cuprind.

Mănăstirea Sf. Ecaterina din Sinai (gravură din sec. XIX)

VIAȚA ÎN SCURT A FERICITULUI IOAN

cel numit Sholasticul, igumenul Sfântului Munte al Sinaiului, cel între sfinți cu adevărat, scrisă de monahul Daniil Raitheanul, bărbat cinstit și îmbunătățit

Nu-mi este cu puțință a spune în chip neîndoielnic și cu deamăruntul carea este cetatea ce pe acest dumnezeiesc bărbat l-a odrăslit și l-a crescut, mai nainte de petrecerea lui întru luptă și întru postniceasca nevoiță; dar pe aceea carea acum îl găzduiește, și cu îndulcirea dumnezeieștii hrane îl ospătează, marele Apostol Pavel mai nainte de noi o a aflat, căci negreșit este și el întru acel ceresc Ierusalim întru carele se află biserica celor întâi-născuți (Evr. 12:23), a căroro petrecerea în ceruri este (Fil. 3: 20), precum însuși zice. Acolo, de bunătățile cele fără de sațiu prin nematerialnică simțire săturându-se,¹ și nevăzutele frumuseți văzând, vrednice răsplătiri pentru sudori primește; și plată a ostenețelor celor fără de osteneală pe moștenirea cea de acolo dobândindu-o, dănuiește în veci cu cei de acolo, al căroro picior a stătut de-acum întru dreptate (Ps. 25: 12). Zice-voi dar acum în ce chip pururea-pomenitul a dobândit această fericire.

2. Acesta deci, de șasesprezece ani fiind cu vârsta cea trupească, adus-a pe sineși lui Hristos jertfă bineplăcută și primită (Filip. 4: 18), în Muntele Sinai jugul călugăresc luând, și, precum socotesc, însăși petrecerea în locul cel văzut, către nevăzutul Dumnezeu l-a călăuzit și povățuit. Și îmbrățișând înstreinarea, ocrotitoare tinerelelor celor înțelegătoare², lepădat-a printr'înșa toată necuvioasa îndrăzneală, și dobândind frumoasa smerenie, izgonit-a pentru totdeauna, încă de la intrarea sa, dracul mulțămirii de sine și întemeierii în

¹ Sholia 1. Săturarea de cele nematerialnice este o simțire duhovnicească ce are însușirea de a primi puterea cea de-Dumnezeu-văzătoare (*theoritikin*), precum pupila ochilor celor trupești are însușirea de a primi întru sine pe cele ce au lumina cea simțită.

² Sholia 2. Tinerele înțelegătoare sânt stările cele sufletești, pe care înstreinarea știe a le păzi ascunse și de nimenea văzute, ca pe niște fecioare încuiate întru a lor osebită casă. Deci bine a numit streinătatea „ocrotitoare”, căci ea este păzitoare vârtuților.

sine. Deci grumazul plecându-și, și părintelui ce îl primise ca unui preabun povățuitor întru Domnul încredințându-se, talazul cel adânc și cumplit al vieții fără de primejdie îl străbătea. Și atât de desăvârșit a murit lumii, ca și cum sufletul său ar fi fost cu adevărat necuvântător și lipsit de a sa voie, și de fireștile sale însușiri cu totul izbăvit³, măcar că, mai nainte de a veni întru această cerească prostime avusese parte de o deplină iscusire întru înțelepciunea cea din afară: lucru cu totul de mirare, căci îngâmfarea filosofiei este de cele mai multe ori streină de smerenia cea întru Hristos.⁴

3. Deci petrecând astfel nouăsprezece ani întru fericitele nevoințe ale supunerii, mutându-se dintru această viață sfântul Bătrân ce îi fusese dascăl, ieșit-a și el în locul cel de luptă al liniștirii, având în mâini dumnezeieștile rugăciuni ale aceluia drept puternice arme spre *surparea întăriturilor* vrăjmașilor (2 Cor. 10: 3-4). Deci alegându-și pentru luptele sale un loc singuratic cu numele Tholà, aflat ca la cinci mile depărtare de mănăstire, petrecu acolo fără de pregetare patruzeci de ani, întru înfocată dorire, de focul dragostei către Dumnezeu pururea arzând. Dar cine este destoinic a povesti și a face arătate prin cuvinte ostenele săvârșite de dânsul în acel loc? Și cum se va grăi în chip arătat osteneala ce în chip nearătat și fără vreun martor se semăna? Cu toate acestea, luând prilej din pârga roadelor sale, să auzim preacuvioasa petrecere a de-trei-ori-cuviosului.

4. Mânca din toate cele ce fără prihană sânt slobode rânduiei călugărești, însă foarte puțin, trufia și cornul părerii de sine cu multă în-

³ Sholia 3. Firească însușire numește lucrarea sufletului, adică a voi aceasta sau aceea.

⁴ Sholia 4. Măcar că întru toată înțelepciunea cea omenească era cu deamăruntul iscusit, precum cei proști viețuia, adică precum țărani și neînvățații, smerind pe sineși pentru Dumnezeu, bine știind că *pre cele nebune ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca pre cei înțelepți să-i rușineze* (1 Cor. 1: 27). Și, zice, de mirare este cum acesta, care se împărtașise de învățătura cea din afară, se supunea unui dascăl țărăn și neînvățat, căci îngâmfarea filosofiei celei din afară, departe fiind de smerenie, vrăjmașă este filosofiei după Dumnezeu, în vreme ce aceasta, cugetare la moarte și hotărnicire a ei fiind, este însăși temelie smereniei.

telepciune prin aceasta surpând. Căci, prin puținătate, pe îndrăcitul stăpân [pântece] în tot felul îl strâmtora, strigându-i întru foamea lui: *Taci, amuțește* (Mc. 4: 39); iar prin aceea că se împărtașea din toate câte puțin, pe tirania slavei deșarte o robea.⁵ Lângă acestea, prin pustietate și neîntâlnirea cu alte fețe a stins vâpaia cuptorului cestuia, în cenușă prefăcându-o până în sfârșit, și cu totul potolindu-o. Iar de închinarea la idoli cu vitejie viteazul a scăpat, prin mila lui Dumnezeu și prin lipsa celor de nevoie⁶; și sufletul său cu boldul pomenirii morții împungându-l, din moartea și slăbănogirea cea de fiecare ceas l-a înviat.⁷ Prin omorârea împătimirii, ori poate și prin simțirea celor nematerialnice, legătura mahniciunii a dezlegat⁸. Și de vreme ce tirania mâniei fusese mai nainte omorâtă de dânsul cu paloșul ascultării, omorât-a și lipitoarea slavei deșarte, cea ca o pânză de păianjen⁹, prin neieșirea trupului [din chilie], și mai vârtos prin neie-

⁵ Sholia 5. A mânca din toate cele puse înainte și a bea din cele turnate și drese, mulțămind lui Dumnezeu, nu este nicidecum ceva potrivit dreptarului cunoașterii. Că toate sânt bune foarte. Dar faptul că cu plăcere se depărta de toate cele plăcute și îmbelșugate este lucru prea cu dreptă-socotință și dreptă cunoștință. Însă nu vom putea defăima cu plăcere plăcerile cele de față, de nu vom gusta din dulceața lui Dumnezeu întru toată simțirea și deplin adevărarea.

⁶ Sholia 6. „Închinare la idoli” numește iubirea de arginți ori iubirea de mâncări gustoase, din care se naște învoirea cu patimile și cu cele din somn. De carea numai mila lui Dumnezeu și înfrânarea ne pot scăpa.

⁷ Sholia 7. „Moarte de fiecare ceas” este negrijană (akedia), căci ea stă aproape de călugăr ceas de ceas. Prea aceasta o numește „moarte de fiecare ceas”, și „slăbănogire”, adică paralizie. Pe carea cu boldul pomenirii morții omorându-o, și-a înviat sufletul, deșteptându-l către sârguința dumnezeieștilor lucrări.

⁸ Sholia 8. Adică pentru că a omorât împătimirea, ori și pentru simțirea celor nematerialnice, a biruit mahniciunea carea din împătimirea către cele materialnice se alcătuiește. În alte izvoade se scrie și așa: „Iar prin dezlegarea împătimirii, ori și prin simțirea celor nematerialnice, legătura mahniciunii a dezlegat”.

⁹ Sholia 9. „Lipitoarea slavei deșarte, cea ca o pânză de păianjen” este însăși slava deșartă. Că precum lipitoarea bea sângele trupului fără de sațiu, așa și aceasta prăpădește viața sufletului, adică vârtutea și cunoașterea. Și precum păianjenul suge sângele muștelor celor ce par că zboară, așa și Părintele acesta omora gândurile părerii de sine prin liniștire.

sirea cuvântului [din gura sa]. Ce oare îi mai rămânea? Biruința asupra celei de-a opta¹⁰, adică desăvârșita curățire de potrivnica lui Dumnezeu mândrie, căreia acest [nou] Veseleil (Ieș. 31: 2-3)¹¹ prin ascultare i-a pus început, iar Domnul Ierusalimului Ceresc o a desăvârșit prin venirea sa de față și prin înălțarea smereniei lui împotriva aceleia; căci fără de această [virtute a smereniei] nu se poate surpa diavolul și adunarea lui.

5. Ci, întru împletirea acestei cununi, unde voi așeza izvorul lacrimilor sale, lucru ce nu la mulți se poate afla? Al căror ascuns loc de lucrare și până acum se află: o peșteră îngustă, pierdută undeva la poalele muntelui, îndeajuns de depărtată de chilia lui și de toate celelalte, cât să poată scăpa de urechile slavei deșarte, dar aproape de cer cu tânguirile și cu strigările, asemenea celor scoase de cei străpunși de săbii și arși de fiare înroșite în foc, și de cei cărora li se scot ochii. De somn se-mpărtășea numai atât cât să nu-și vatame firea minții cu privegherea. Dar mai nainte de a adormi, preamult se ruga, și cărți alcătuia, că acesta era singurul lucru cu care puneă frâu negrijaniei. Iar toată alergarea vieții sale era rugă-

Alta. Păianjenul, mrejele sale cele suptiri întinzând, prinde muștele cele neputincioase. Iar dacă oarecarea din cele mai mari va cădea într'însele, rupându-le, se duce. Așa și slava deșartă întinzându-se, pe toți cei neputincioși cu cugetul îi biruiește: iar pe cei tari cu cugetul și sănătoși la minte nu poate să-i biruiască, ci mai vartos ei rupându-o pe dânsa, zboară la cer, precum și muștele cele puternice ce rup pânza de păianjen. Iar „pânză de păianjen” a numit-o pentru că este putredă, neputincioasă și deșartă; iar „lipitoare”, pentru că nu se satură niciodată a se sui pe cel biruit de dânsa, precum nici lipitoarea de sânge.

¹⁰ Sholia 10. „A opta” o numește pe mândrie, că a opta patimă s'a pus de Părinți între cele opt gânduri, adică patimi. Iar „biruință” numește curăția cea desăvârșită, adică nepătimirea, carea prin ascultare și prin venirea Sfântului Duh se isprăvește. Și mai întâi a pus înstreinarea, apoi înfrânarea, iar după aceea depărtarea de lăcomia pântecelui, de negrijanie, de pomenirea răului, de împătimitură și de slava deșartă.

¹¹ Sholia 11. Precum Veseleil, făcând cortul, prin răbdare l-a sălășluit întru dânsul pe Dumnezeu ca să dea răspunsuri, așa și acesta, sufletul împodobindu-și și trupul luminându-și, lăcaș preafrumos al Preasfântului Duh s'a arătat.

ciunea cea neconținută și neasemuita dragoste către Dumnezeu, că pe acesta, noaptea și ziua, întru limpedea oglindă a curăției sale închipuindu-l, sațiu nu voia a lua, iar mai potrivit a zice, nu putea.

6. De râvna acestui Părinte de-Dumnezeu-purtător îmboldindu-se un oarecarele Moisi cu numele, dintre cei ce luaseră asupra lor viața monahicească, rugatu-l-a cu deadinsul, prin mijlocirile multora dintre Părinți, să i se facă ucenic și să învețe de la dânsul începătura adevăratei filosofii¹². Și silit fiind fericitul de rugăciunile acelora, l-a luat pe lângă sineși. Deci întru una din zile poruncit-a sfântul Părinte acestui Moisi să mute dintr'un loc în altul niște pământ roditor pentru grădinărit. Și ajungând el la locul arătat, fără de preget porunca săvârșea. Ci sosind miezul zilei, și locul dogorind ca un cuptor de arșița cea cumplită (că era de-acum luna cea mai din urmă¹³), Moisi, stors de puteri și ostenit de atâta cărat, socoti că se cade să se odihnească puțin. Deci tolânindu-se la umbra unei stânci uriașe, adormi, precum se obișnuiește. Dar iubitorul de oameni Dumnezeu, cel ce nu voiește să mârșăie întru nimic pe robii săi cei credincioși, sărguit-a, după obicei, a-l izbăvi pe Moisi de primejdia ce venea asupra lui, și iată în ce chip.

Că petrecând marele nostru părinte Ioan în chilia sa, adâncit întru sineși și în Dumnezeu, precum obișnuia, venit-a întru o arătare de somn preasubțire, și a văzut pe cineva cu sfințită cuviință deșteptându-l, și pentru somn prihănindu-l și zicând: Ioane, cum dormi fără de grijă, iar Moisi în primejdie se află? Iar el, îndată venindu-și în sine, cu rugăciunea pentru ucenic s'a întrarmat. Apoi seara, venind acela, l-a întrebat: Nu cumva ți s'a întâmplat ceva rău și neașteptat? Iar el a zis: O stâncă uriașă era cât pe ce să mă strivească și să mă zdrobească cu totul pe la ceasul amiezii, când dormeam la umbra ei, de nu m'aș fi sculat cu repede săritură și foarte turburat din locul acela, părându-mi-se că aud glasul tău; și îndată am văzut

¹² Sholia 12. Adevărata filosofie este îndreptarea năravurilor împreună cu cunoașterea Celui Ce Este cu adevărat, precum zice Nil Postnicul.

¹³ Sholia 13. Luna lui August, cu carea se sfârșește anul bisericesc.

stânca desprinzându-se și căzând la pământ. Iar el, smerit cu adevărat fiind, nimic din cele văzute nu i-a vestit, ci cu ascunse strigări și cu avântate porniri de iubire laudând, mulțamea lui Dumnezeu.

7. Era încă și doftor de rane ascunse acest om al lui Dumnezeu. Că odată, oarecarele monah cu numele Isaac, de povara dracului celui iubitor de trupuri tare strămtorându-se, și de mare mâhnicieune cuprinzându-se, la marele acesta cu sârguință a alergat și războiul cel din lăuntru său cu tânguiri și cu lacrimi i l-a făcut arătat. Iar vrednicul de minunare, de credința lui minunându-se, a zis: Să stăm amândoi la rugăciune, frate, și negreșit, bunul și milostivul Dumnezeu nu va trece cu vederea cererea noastră. Deci aceasta făcându-se, mai nainte de a se sfârși rugăciunea, încă cu fața la pământ zăcând bolnavul, făcut-a Dumnezeu voia robului său, ca și întru aceasta să-l adeverească pe David prorocul¹⁴: că șarpele trupului a fugit, de biciul rugăciunii céii curate împilat fiind. Iar cel bolnav, fără de boală văzându-se și slobozit de orice turburare, foarte s'a preauimit, și lui Dumnezeu, celui ce l-a proslăvit pe robul său, cât și robului celui proslăvit de dânsul mulțămire a înălțat.

8. Și fiindcă pururea-pomenitul Părinte dăruia cu bogăție cuvântul harului celor ce veneau la dânsul, și apa învățaturii sale din belșug și cu prisosință o revărsa, oarecarii oameni vicleni, împungându-se de zavistie¹⁵, căutând să pună capăt acelu preamult folos, îl numeau fle-

¹⁴ Sholia 14. Carele zice în Psalmul 144: 19: *Voia celor ce se tem de el va face, și ruga lor va auzi, și va mântui pre dânșii.*

¹⁵ Sholia 15, a Sf. Maxim. Supărarea celui ce zavistuieste cu osteneală o vei potoli, că primejdie socotește a fi lucrul pe care îl zavistuieste întru tine. Și nu este cu puțință într'alt fel să o potolești, fără numai ascunzând acel lucru. Iar dacă îl supără numai pe dânsul, dar folosește pe mulți, care parte o vei defăima? Deci trebuie să prețuiești mai vârtos folosul celor mulți, și de acela pe cât poți să nu te lenevești, nici de răutatea patimii să te biruiești, căci astfel nu patimii, ci celui ce pătimește îi faci izbândire. Încă și prin smerita cugetare să-l socotești că te covârșește, și în toată vremea și locul și lucrul să-i dai întâietate. Iar zavistia ta poți să o potolești dacă întru cele de care se bucură cel de tine zavistuit, împreună cu dânsul te bucuri, și întru cele de care el se scârbește, și tu împreună te scârbești, plinind cuvântul Apostolului de a ne bucura cu cei ce se bucură și a plânge cu cei ce plâng (Rom. 12: 15).

car și bârfitor. Iar el, știind că toate le poate întru Hristos, cel ce îl întărea (Fil. 4: 13), și voind nu numai prin cuvânt a-i învăța pe cei ce pentru folos către dânsul se apropiiau, ci cu mult mai mult prin tăcere și prin filosofia cea din fapte, cât să taie *prilejul celor ce caută prilej*, precum este scris (2 Cor. 11: 12), rămase tăcut un răstimp de vreme, oprind curgerea cuvântului său învățătoresc cel dulce ca mierea. Că socotea că mai bine este să-i păgubească puțin pe iubitorii binelui, că aceia poate și de tăcerea lui s'ar fi folosit, decât să-i zădărase și mai mult pe judecătorii cei rău-voitori și mai mult să le stârnească răutatea. Drept aceea, și aceștia din urmă, rușinându-se de purtarea cea smerită și bine cumpănită a bărbatului, și pricepând ce izvor de mare folos au astupat, și câtă pagubă tuturor au pricinuit, începură a stărui pe lângă dânsul, cerându-i, împreună cu ceilalți, cuvânt de învățătură, și rugându-l să nu nedreptătească prin tăcerea sa pe cei ce prin cuvintele lui își căutau mântuirea. Deci s'a plecat îndată cel nu știa a grai împotriva, ținând iarăși întru totul așezarea sa cea dintâi.

9. Deci fiindcă pe toți îi covârșea întru toate bunătățile, și toți de dânsul se minunau, cu sila la povățuirea fraților cu toții împreună l-au ridicat, ca pe un alt Moisi de curând arătat, în sfeșnicul proes-toșiei pe făclie înălțându-o (Mt. 5: 15) bunii cercători.¹⁶ Și nu s'au

Alta, a Sf. Thalasia. Pe mintea cea pizmătareță o orbește Domnul, căci cu nedreptate se măhnește pentru bunătățile aproapelui.

Alta. Socoteala vicleană pe cele rele le pomenește, iar isprăvile aproapelui neînsemnate le socotește.

Alta. Adu-ți aminte de Iudei și te păzește, că aceia de zavistie orbindu-se, pe Domnul Dumnezeu Veelzevul l-au socotit.

Alta. Lângă toate vârtuțile sânt înfipite și răutățile, și pentru aceasta cei răi socotesc vârtuțile drept răutăți.

¹⁶ Sholia 16. Acela se cuvine cu adevărat să stăpânească, care și sufletului și trupului le pune drept lege lucrurile vârtuții. Că se cuvine a alege doftor, și prieten, și părinte duhovnicesc nu pe cel plăcut, ci pe cel preafolositor.

Alta. *Luminătorul trupului este ochiul. Deci dacă ochiul tău nu va fi curat, tot trupul tău întunecat va fi* (Lc. 11: 34). Deci ia seama, dacă nu se va face mintea sănătoasă de răutate, nu poate să înțeleagă Lumina Dumnezeirii. Că zid întunecat se face minții răutatea, și pustiu face sufletul, precum este scris în Evanghelii: